

Riešenie sporov v oblasti IT

Informačné technológie predstavujú špecifickú oblasť podnikania. Ako taká má vlastnú osobitnú terminológiu, ale aj špecifické postupy a pravidlá, ktoré sa v právnej terminológii zvyknú označovať ako tzv. obchodné zvyklosti.

Mgr. Ludovít Mičinský V.
ROWAN LEGAL senior associate

micinsky@rowanlegal.com

JUDr. Tomáš Nielsen
ROWAN LEGAL partner

nielsen@rowanlegal.com

ním § 1 ods. 2 obchodného zákonníka platí, že ak niektoré právne vzťahy nie sú upravené právom obchodným ani občianskym, posudzujú sa podľa obchodných zvyklostí. Bez ohľadu na to, či sú tieto zvyklosti zaznamenané písomne alebo nie.

Práve s odkazom na obchodné zvyklosti, ktoré sa postupne vytvorili v obchodných vzťahoch pri dodávkach informačných systémov, softvéru či pri poskytovaní IT služieb, je možné hovoriť aj o osobitnom odvetví práva (IT právo), ktoré v sebe zahŕňa viacero oblastí – ochranu dát, autorské právo, záväzkové právo a pod. Táto skutočnosť sa odráža aj v riešení sporov vyplývajúcich zo vzťahov na trhu informačných technológií.

ROZHODCOVSKÉ KONANIE VERZUS SÚDNE KONANIE

Ak má byť riešenie akýchkoľvek sporov efektívne, je potrebné, aby rozhodujúce osoby poznali právo, ktorým sa vzťahy sporných strán riadia. A pretože disciplína IT práva je skutočne nová a uplatňujú sa tu aj pravidlá, ktoré nie je možné vyčítať zo štandardných kódexov, dostáva sa najmä v tejto oblasti do popredia riešenie sporov alternatívnym spôsobom (tzv. ADR - Alternative Dispute Resolution). A to vo forme najmä rozhodcovského konania alebo prostredníctvom mediácie. Táto forma predstavuje vhodnú alternatívu k riešeniu sporov klasickým súdnym konaním. Oproti súdnemu konaniu

Tieto špecifiká (a najmä obchodné zvyklosti, typické pre trh IT) hrajú v oblasti regulácie trhu nie nepodstatnú úlohu. Veď aj v súlade s ustanove-

má rozhodcovské konanie výhodu v rýchlosti a v šetrení nákladov strán (rozhodcovské konanie nemusí byť na prvý pohľad výrazne lacnejšie ako súdny spor, zníženie nákladov sa prejaví skôr v skrátaní dĺžky konania).

V oblasti IT sa prejavuje najmä ďalšia výhoda rozhodcovského konania: možnosť zvoliť si určený rozhodcovský súd a rozhodcu, ktorí vec odborne posúdia. Ako vyplýva zo skúsenosti v podobných súdnych konaniach, pre sudcov (ktorí sa primárne oblasti informačných a komunikačných technológií nevenujú) môže byť zložitá následne „rozklúčať“ všetky odborné fakty týkajúce sa sporu. Toto často vedie (spolu s preťaženosťou sudcov a súdov v SR) k dlhotrvajúcim sporom s nedohľadným výsledkom. Práve možnosť zvoliť si rozhodcovský súd a rozhodcu, ktorý sa dotknutej oblasti venuje, prispieva k rýchlemu a odbornému vyriešeniu sporu. Je pritom možné predpokladať, že ak sa nástroje alternatívneho riešenia sporov, logicky aplikované v oblasti IT, overia v praxi, rozšíri sa ich používanie aj do iných, tradičnejších odvetví priemyslu.

SÚ ROZHODCOVSKÉ SÚDY NEDÔVERYHODNÉ?

Na možnosť podriaďiť prípadný spor právomoci rozhodcovského súdu, resp. rozhodcu je potrebné pamätať už pri uzatváraní zmluvy, do ktorej sa vkladá tzv. rozhodcovská doložka (ustanovenie, že v prípade sporu sa bude tento riešiť vybraným rozhodcovským súdom alebo rozhodcom). To zakladá právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať v prípade sporu medzi stranami (rozhodcovská doložka sa dá medzi stranami dohodnúť aj následne, avšak v prípade sporu býva uzatvorenie tejto dohody často problematické). Využí-

vaniu tohto inštitútu pritom často bráni nedôvera ľudí v nezávislé rozhodovanie rozhodcovských súdov, ako aj negatívne skúsenosti s niektorými z nich. Je, bohužiaľ, skutočnosťou, že na Slovensku pôsobí vysoký počet rozhodcovských súdov. V súčasnosti ich Ministerstvo spravodlivosti SR registruje takmer 80. Skutočne rešpektovaných a dôveryhodných rozhodcovských súdov a rozhodcov, ktorí rozhodujú spory na pravidelnej báze, je však len niekoľko. Ak teda druhá strana navrhne v zmluve rozhodcovskú doložku, v ktorej uvádza súd, s ktorým nemá adresát takejto zmluvy skúsenosti, je potrebné, aby sa s týmto súdom zoznámil a posúdil jeho dôveryhodnosť. Nie je pritom v žiadnom prípade relevantné, ako sa daný súd volá (nie je možné vylúčiť, že aj za súdom, ktorého názov evokuje

čová pre odborné vyriešenie sporu. V prípade sporov z IT by potenciálny rozhodca (vzhľadom na vyššie uvedené špecifiká) mal mať skúsenosti s uvedenou oblasťou. Preto je potrebné zistiť si vopred prax rozhodcu v tejto oblasti, ako aj prax so samotným rozhodovaním (referencie, nezávislosť a pod.). To zaručí, že predmetom rozhodovania nebudú základné otázky IT, ale rýchle, odborné a spravodlivé rozhodnutie vo veci samej. Je pritom možné len veriť tomu, že dôjde k určitej regulácii rozhodcovských súdov, o ktorej sa hovorí už niekoľko mesiacov. Optimálnym spôsobom by bola forma prirodzenej regulácie, teda zánik tých súdov, ktoré nie sú schopné svojím zložením ako aj praxou presvedčiť dostatočný počet záujemcov o túto, v zahraničí veľmi populárnu formu riešenia sporov. Zdá sa však,

medzinárodnú tradíciu, je ukrytý tím niekoľkých ľudí, ktorí tento súd využívajú iba ako podporu vlastného podnikania). Pri výbere rozhodcovského súdu je dôležité posúdiť množstvo, frekvenciu ako aj typ rozhodovaných sporov, ale aj napríklad počet rozhodcov, ktorí na uvedenom súde pôsobia. Práve osoba rozhodcu je kľú-

že k nej v krátkej budúcnosti nepríde, a vznikne tak priestor pre reguláciu štátnu. Ak však bude vykonaná citlivo a s ohľadom na zahraničné skúsenosti, mohla by sa stať jedným z motivátorov širšieho využitia alternatívnych metód riešenia sporov, čo by prospelo celej spoločnosti.